Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA  СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 133 JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 15, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 15-го ЛИПНЯ 1997 р. Ч. 133 РІК CIV.

Технічна допомога ЗСА продовжує надходити в Україну

Київ. — Агенція ЗСА міжнародної допомоги заперечила інформацію про те, що вона начебто зупинила технічну допомогу Україні у зв'язку з повільним ходом економічних реформ, повідомила 10-го липня УНІАР.

„У своєму недавньому виступі з нагоди першої річниці Конституції України Президент Кучма ще раз запевнив у своїй відданості реформуванню економіки України. Ми, в Агенції ЗСА міжнародного розвитку, продовжуємо робити все, що в наших силах для підтримки Президента, Уряду та громадян України у досягненні цієї мети", — сказав Грегорі Гюгер, директор місії цієї агенції в Україні.

Установа заявила, що вона жодним чином не зменшила обсяги своєї діяльности на підтримку економічних та демократичних реформ в Україні „у цей надзвичайно важливий період". Агенція, яка сприяє реформуванню податкової системи, прискоренню приватизації та поліпшенню клімату для закордонних і українських інвесторів, вважає допомогу Україні стратегічним пріоритетом.

Україна залишається третім найбільшим отримувачем американської допомоги після Ізраїля та Єгипту. Згідно з УНІАР, від 1992 року Конгрес ЗСА асигнував Києву 942 млн. дол.

Оформився фонд сприяння Бібліотеці ім. В. Стефаника

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. К.). — Для дальшої правильної акції допомоги Бібліотеці ім. В. Стефаника у Львові та відповідного використання фінансових успіхів збірки на потреби цієї найбагатшої архівним матеріялом бібліотеки в західній Україні, створився у Львові Доброчинний фонд Сприяння Львівській Науковій Бібліотеці ім. В. Стефаника НАНУ.

Ця громадська організація отримала число реєстрації, як офіційне державне об'єднання, 28-го травня 1997 року і її включено до єдиного державного реєстру підприємств та організацій України.

Професійно та точно зладжений статут організації затвердили Загальні збори 5-го березня.

На Загальних зборах обрано також Управу та Контрольну комісію в такому складі: голова — Лариса Крушельницька, заступник голови — Мирослав Романюк, секретар — Юрій Романишин, касир — Галина Онишкевич, член проф. Любомир Винар із ЗСА, усі інші — це працівники бібліотеки. До Контрольної комісії увійшли як голова Євген Наконечний і члени Марія Вальо та Степан Костюк.

Рівночасно при Українській Національній Фундації УНС створено Дорадчий комітет, до якого увійшли: Уляна Дячук, предсідник УНС, проф. Любомир Винар, професор бібліотечних наук і голова УІТ, д-р Лариса Онишкевич, заступник голови НТШ, літературознавець, проф. Василь Омельченко, професійний архівар, перший заступник голови УВАН, і д-р Євген Федоренко, голова Шкільної Ради в ЗСА.

Склад обох комітетів є найкращим доказом поважного підходу і почуття відповідальности за розпочату акцію рятування Бібліотеки ім. В. Стефаника, яка найшла так широкий відгук і поміч української громади в ЗСА.

З. Позняк розповів про свою боротьбу з режимом А. Лукашенка

Київ. — 10-го липня до столиці України прибув з дводенною візитою голова Білоруського Народного Фронту Зенон Позняк, який уже 15 місяців перебуває в політичному вигнанні поза межами батьківщини, повідомила УНІАР.

З. Позняк, як відомо, попросив минулого року політичного притулку у ЗСА, побоюючись розправи з боку білоруського режиму. Президент Білорусі Алєксандер Лукашенко, зробивши своєю ціллю життя відновлення колишнього СССР, покінчив з національним відродженням, придушив свободу слова і почав жорстоке переслідування політичних опонентів.

З. Позняк, якого запросив до Києва Народний Рух України, зустрівся з головою цієї організації Вячеславом Чорноволом і розповів про свою працю, спрямовану на врятування білоруського народу і Білорусі від диктатури і російської експансії. За його словами, він постійно зустрічається з державними і політичними діячами України, Литви, Польщі, ЗСА та інших країн, а також з керівниками міжнародних організацій з тим, щоб білоруське питання було в центрі світової політики. З цією метою він почав видавати в Польщі бюлетень „Білоруські Відомості" білоруською і польською мовами.

„Те, що робиться в Білорусі, це результат цілеспрямованої імперської політики Росії, — сказав він. — Під прицілом цієї політики є і Україна". Лідер БНФ назвав твердження деяких східньоевропейських урядовців, що режим Лукашенка можна приручити, „дипломатичною ілюзією", бо „корені цього режиму знаходяться в Москві".

В. Чорновіл висловив підтримку З. Позняковi і запевнив, що Рух і його партнери домагатимуться від міжнародних організацій і урядів „принципового ставлення до взаємин з Мінськом і Москвою".

З. Позняк зустрівся також з рядом інших офіційних осіб.

О. Мороз взяв участь у сесії ПА ОБСЕ

Київ (Р. Р.). — Тут 8–9-го липня газета „Голос України" поінформувала про виступ голови Верховної Ради України Олександра Мороза на шостій сесії Парляментарної асамблеї Організації безпеки і співробітництва в Европі (ПА ОБСЕ), яка проходила у Варшаві, Польща, з участю парляментаристів із 52 держав, саме в той час, коли в Мадриді розпочиналася зустріч керівників держав-членів НАТО.

В центрі уваги сесії були питання безпеки кожної з держав, які входять до ОБСЕ.

У своїй промові О. Мороз відзначив центральну ролю ОБСЕ у створенні єдиного простору безпеки у партнерстві з іншими міжнародними організаціями. „Важливим кроком у цьому є рішення Парляментарної асамблеї Ради Европи про проведення в столиці України, Києві, 16–17-го березня 1998 року Четвертої европейської міжпарляментарної конференції „Европа XXI століття: складники безпеки і миру", — зазначив голова українського парляменту. Він сказав, що делегація України підтримує положення Лісбонської декларації, але трапляються випадки неадекватного їх трактування, вибіркових підходів до права народів на самовизначення. Тому українська делегація підтримала пропозицію, щоб ПАРЕ рекомендувала Раді Міністрів ОБСЕ розглянути на своєму черговому засіданні це питання і вжити заходів для забезпечення дотримання принципів і зобов'язань Заключного гельсінкського акту.

У цьому зв'язку О. Мороз висловив кілька конкретних пропозицій щодо посилення контролі, підвищення вимогливости до дотримання зобов'язань, а також щодо мирного врегулювання суперечок та використання Суду примирення й арбітражу, створеного в Женеві. Усе це потребує додаткових фінансів, тому делегація України підтримала ідею проведення спеціяльної зустрічі голів законодавчих органів держав-учасниць під девізом: „Парляментаризм, демократія, безпека".

Під час зустрічей з головами сейму і сенату Польщі Йозефом Зихом і Адамом Струзиком О. Мороз висловився за „збереження статусу кво держав і бльоків та проведення детальної аналізи політичних, економічних, екологічних і релігійних наслідків поширення НАТО". Але в цілому, зазначив він, Україна далі дотримується переконання, що кожна держава має право на самовиба

(Закінчення на стор. 4)

Чи можна дарувати „свій світ"

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Хоча ми вже довго знайомі із Оксаною Сновидович-Мазяр, бо ж вона друкується на сторінках „Свободи", то все ж безпосередня розмова з нею відкриває таки більше саме цей „її світ", що вона його готова подарувати усім людям.

Може це трохи відважно, але це привілей молодих людей: бути відважним і розкидати добра широкою рукою.

Оксана приходить до редакції з есеєм під назвою „Подарую вам свій світ", в якому подає нам до відома своїх десять законів життя, які, як інформує, опанувала і намагається ними послуговуватися.



О. Сновидович-Мазяр розказує у „Свободі" про її світ

Щоправда десятого вона не подала, а пише, що „працює над ним", але усі дев'ять торкаються її особистої філософії життя. Як людину її віку, то справді доволі відважно, але щиро.

А може справді, так як вона пише, ми усі часами занадто перебираємо тим, що маємо, лише коли тратимо, тоді жалуємо шкодуємо, коли вже запізно? Чи може нам наш скептицизм довголітнього журналіста не дозволяє так ідеалістично думати?

В Оксани Сон (це псевдо, під яким часто пише) багато ідеалістичного, дарма, що вона по званні біолог, а це вимагає докладности у думанні та у праці.

Біологічний факультет закінчила вона ще в Україні, а в ЗСА перебуває сім років та працює тепер по званні у біохемії. Це однак не перешкоджає її писати та містити свої есеї та нариси на сторінках „Свободи". Інформує нас, що має намір видати вже тепер книжечку із друкованих досі своїх писань, яких призбирала вже біля 40.

Деякі, що їх її мати пильно вирізує, є ще із преси України, але більшість таки вже друковані були в ЗСА.

— Як це сталося, що ви вже думаєте про видання збірки? — питаю.

— Бачите, до того рішення спонукала мене одна старша віком знайома. Це вона запитала мене, коли видаю книжечку і від того часу я думаю про неї та складаю докупи все, що друкувала. Але це ще сирівець, який вимагає опрацювання і відповідної редакції. Хочу назвати цю книжечку „Вечір у долонях".

— Завважую, що ви часто у своїх нарисах зга

(Закінчення на стор. 4)

М. Олбрайт відвідала Прибалтику

Вільнюс, Литва. — Минулої неділі, 13-го липня, державний секретар ЗСА Меделин Олбрайт відвідала Прибалтику. Під час зустрічі у Вільнюсі, литовській столиці, з міністрами закордонних справ Литви, Латвії та Естонії, вона запевнила, що „процес поширення НАТО буде продовжуватися й після мадридської конференції, а двері в альянс залишаються відчиненими для всіх країн-претендентів, якщо вони будуть до цього готовими".

Щодо обіцянки Росії гарантувати безпеку для трьох прибалтійських самостійних держав, або робити це спільно зі Заходом, про що йшла мова між М. Олбрайт і міністром закордонних справ Росії Євгенієм Прімаковим у Санкт-Петербурзі, то державний секретар сказала, що це можливе, однак кожна країна без винятку, в тому числі Литва, Латвія та Естонія, мають невід'ємне право самостійно вибирати шляхи і системи запевнення своєї державної безпеки і стабільности. Тим більше, підкреслила М. Олбрайт, що у Мадриді „констатовано прогрес, досягнутий Литвою, Латвією та Естонією".

Міністри закордонних справ прибалтійських країн у своїх виступах висловлювали глибоке вдоволення з того, що до НАТО прийнято Польщу, Мадярщину та Чехію, і подякували З'єднаним Стейтам Америки за підтримку і розуміння проблем малих держав, котрі донедавна входили до складу совєтської імперії.

Спостерігачі у своїх коментарях приділяють особливу увагу зустрічі М. Олбрайт з Є. Прімаковим, оскільки російський міністер знову повторив, що Росія ніколи не погодиться на те, щоб прибалтійські республіки стали членами НАТО.

Новий лідер демократизує Камбоджу

Пном Пень, Камбоджа. — Тут у неділю, 13-го липня, Гун Сен, другий прем'єр-міністер, який тому тиждень у вмілому перевороті під час неприсутности в країні першого прем'єр-міністра принца Нородома Ранаріддга, став новим лідером Камбоджі, закликав до швидкого зібрання парляменту, відбуття „вільних і справедливих виборів", охорони людських прав і свободи преси.

Згідно з повідомленнями західних дипломатів, у тому самому часі, як Гун Сен у радіопередачі закликав до вище наведених дій, його вояки далі продовжували арешти та розбій, а його колишня комуністична партія — Народна партія Камбоджі утверджувала свою владу в країні. Так само Гун Сен того ж дня отримав підтримку від номінального керівника країни короля Нородома Сіганука, котрий в листі з Китаю без згадки про свого сина першого прем'єр-міністра Нородома Ранаріддга, чи про смерть і шкоду нанесені переворотом, назвав Гун Сена „переможцем".

Обіцяючи затримати існуючий коаліційний уряд і провести заплановані на травень 1998 року вибори, Гун Сен звернувся до Партії роялістів обрати нового керівника, котрий бувби відразу старшим партнером коаліційного керівництва країни.

Раул Єннар, знавець камбоджійської політики твердить, що коли члени Партії роялістів самі виберуть нового провідника та якщо нового першого прем'єр-міністра буде обрано вільним і тайним голосуванням парляменту „тоді це буде законний уряд".

Крім того, дипломати закордонних представництв і їхні держави, хоч і з деякими упередженнями, є схильні визнати Гун Сена лідером.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЗБІЛЬШАТЬ ВИПУСК ОБЛІГАЦІЙ

КИЇВ. — У зв'язку з бумом на ринку державних облігацій Уряд випустить цього року цінних паперів на суму 8 блн. гривень, що на 2 блн. гривень більше, ніж раніше передбачалося, повідомила 10-го липня урядова пресслужба. Згідно з Міністерством Економіки, за перші шість міцяців 1997 року Міністерство Фінансів заробило 4.38 блн. гривень для державної скарбниці. Найбільшими покупцями українських цінних паперів стали чужоземні інвестори, яких приваблює сповільнена інфляція і порівняно високі прибутки. 8-го липня шести-, дев'яти- і 12-місячні облігації приносили відповідно 19.64 відс., 27.81 відс. і 30.34 відс. Бюджет на цей рік передбачає фінансування частини державного бюджету за рахунок прибутку від продажу облігацій.

СТЕЖАТЬ ПІД ВОДОЮ КРАЩЕ, НІЖ В АМЕРИЦІ

ОДЕСА. — 12-го липня командувач прибережної охорони ЗСА Роберт Крамек під час зустрічі з українськими морськими прикордонниками зазначив, що служба підводного стеження в Одесі організована краще, ніж у підпорядкованих йому частинах. Р. Крамек прибув сюди з метою налагодження співпраці, плян якої передбачає, що впродовж наступних двох років американці ділитимуться зі своїми українськими колегами досвідом протидії нелегальній імміграції, контрабанді наркотиків та незаконному ввезенню зброї.

СИНДИКАТНІ КРЕДИТИ МАЮТЬ СПРИЯТИ ІНВЕСТИЦІЯМ

КИЇВ. — Україна випрацьовує ряд проєктів синдикатних кредитів, щоб довести чужоземним інвесторам про існування багатьох шляхів для інвестицій в українську економіку, сказав 10-го липня віцепрем'єр з питань економічної реформи Сергій Тигіпко. За його словами, механізм синдикатних кредитів створюється спільно з Европейським банком. Обговорюється чотири ділянки для потенційних кредитів. Перший проєкт передбачає кредит на суму 150 млн. дол. Міністерству Фінансів. Його Україна сподівається отримати приблизно через два з половиною місяця. Інші програми випрацьовуються для міста Києва, двох банків і для металюргійного заводу в Маріюполі „Азовсталь".

РОЗПОЧИНАЮТЬ ПРИВАТИЗАЦІЮ СТРАТЕГІЧНО ВАЖЛИВИХ ПІДПРИЄМСТВ

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма підписав указ про створення міжвідомчої координаційної ради з питань приватизації стратегічно важливих підприємств. Головою координаційної ради призначено керівника Українського Союзу Промисловців і Підприємців (УСПП) Анатолія Кінаха. Цим же указом зліквідовано комісію з акціонування зазначених підприємств. На засіданні пресового клюбу „Ринкові реформи" А. Кінах повідомив, що в найближчі 10 днів буде зформовано персональний склад ради. Вона має забезпечити „прозорість" приватизації стратегічно важливих підприємств і проведення приватизації на конкурсовій базі.

ЦУКРОВА ВІЙНА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

КИЇВ. — Суперечка щодо 25-відсоткового податку, накладеного Росією на український цукор, є далека від розв'язки, сказав 10-го липня Ігор Рилик, голова Національної Асоціяції Українських Виробників Цукру. Київ сподівався, що після травневої візити президента Росії Бориса Єльцина в Україну Москва скасує цей податок, введений начебто для того, щоб захистити російський ринок від дешевого українського цукру. За словами І. Рилика, переговори у цій справі зайшли у глухий кут. Україна, сказав він, відмовляється продавати цукор за таку високу ціну, а Росія вважає податок правильним кроком. І. Рилик додав, що оптова ціна на цукор в Україні становить 600 дол. за тон-ну, в той час як в Росії — 370-400 дол. за тонну.

„ВОРОГ" НЕ ПРОЙДЕ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Керівники „Севастопільського бастіону" — бльоку, який виступає проти перебування НАТО в Криму — вирішили створити підрозділ добровольців, який має перешкодити висадці десанту Північно-атлантійського оборонного союзу на узбережжі Криму під час запланованих на серпень навчань „Морський бріз-97". Підрозділ має намір вдатися до тактики, яку використовує організація захисту довкілля „Ґрінпіс" — аж до бльокування морської акваторії і узбережжя. Минулого місяця, як відомо, ліві сили провели в Севастополі віче проти цих навчань, закликаючи людей виходити в море на будь-яких плавучих засобах, щоб не допустити висадки „ворожого десанту". Минулого тижня Міністерство Оборони України, очевидно під тиском проросійських сил, заявило, що береговому фазу навчань, тобто висадку десанту, пере-несено в район між Одесою і Очаковим.

У СВІТІ

У ПНОМ ПЕНГУ, СТОЛИЦІ КАМБОДЖІ, минулої п'ятниці, 11-го липня, на своїй перший публічній пресовій конференції, другий прем'єр-міністер Гун Сен, від минулого тижня єдиний можновладець в країні, без будь-якої скромности демонстрував своє вдоволення з приводу свого нового становища, заявляючи „тепер капітаном я є сам". Як колишній командир комуністичного Хмер руж, він підтримує політику сильного кулака та зовсім цього не соромиться. Свого політичного спільника принца Нородома Ранаріддга уважає дезертиром, що своїм виїздом до Парижа залишив країну на призволяще, а його Гун Сена єдиним при державному кермі.

ЗУСТРІВШИСЬ З ПРОБЛЕМОЮ великого напливу втікачів, повстанців і інших збройних угрупувань, котрі допроваджують до збройних сутичок, насильних викрадень для шантажу та грабунків, примусило Панаму посилити свої прикордонні патрулі. Уряд країни післав 1,200 вояків до Дарієн, віддаленого прикордонного району з Колюмбією, щоб по можливості припинити цю сваволю, а зокрема озброєних колюмбійських банд, які ширять беззаконність, терор і насилля на панамській території.

В АМЕРИЦІ

ТУРБУЮЧИСЬ ЗРОСТОМ КУРЯЩИХ підлітків в країні, ЗСА вже від багатьох років намагаються з'ясувати причину цього дуже шкідливого зайняття. Серед багатьох підрахунків різного рода статистик, один факт випереджував всі інші — це вміла реклама, котра не тільки притягає увагу підлітків, але своїм змістом також заохочує їх до куріння цигарок. До таких провокуючих реклам належала і реклама-карикатура, котра зображувала „Джо Верблюда" шиковним парубком у соняшних окулярах з цигаркою марки „Кемел". У четвер, 10-го липня, виробництво згаданих цигарок Р.Джей Рейнолдс повідомило, що після 23-річного існування ліквідує цю рекляму. Це перший такий крок у напрямку ліквідації таких провокуючих реклям.

ГОЛОВНИЙ ПРОКУРАТОР ЗСА, Дженет Ріно минулої п'ятниці, 11-го липня, заявила, що тимчасово припиняє рішення зроблене Радою іміграційних апеляцій в лютому, котре вимагало ретроактивного строгого пристосування, прийнятого минулого року нового строгого іміграційного закону. Цим вона вміло заповігла можливим депортаціям тисячів втікачів від громадських війн в країнах Центральної Америки, котрих статус змінився з впровадженням у життя згаданого нового іміграгського закону.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486.
UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Нова роля Дядька Сема

Упродовж свого понад 200-річного існування, Америка вже займала різні становища у світовому колі вільних народів, а в деяких випадках відігравала важливі ролі також і серед не надто вільних країн у світі. Мабуть, тому нікому не було надто дивним те, що з поверненням Китаєві Гонґ Конґу, після 156-річного англійського колоніялізму, Америка знову опинилася в цікавому становищі, зокрема коли вона через назріваючі події стала отим справжнім Дядьком Семом, завданням якого буде не тільки опікуватися, але в першу чергу слідкувати, чи дотримується Китай своїх обіцянок, стосовно цього дещо відчуженого відламку його материка.

Дядько Сем — це популярна американська особистість, створена карикатуристами у XIX столітті та офіційно визнана національним символом ЗСА у 1961 році. Його представляють як білоголового і білобородого джентельмена, одягненого в зоряно-смугастий одяг американського прапору. Назва правдоподібно походить від Самюела „Дядька Сема" Вілсона, інспектора військового постачання в Трой, Н.Й., під час війни 1812 року.

Саме така роля добрячого, але чуйного та найбільш вірогідного Дядька Сема припала Америці після того пам'ятного дня — повернення Гонґ Конґу Китаєві 1-го липня 1997 року. Англія, котра впродовж півтора століття свого панування, розбудови та плекання Гонґ Конґу, повернувши його Китаєві, втратила свою вагомість, а з тим і перестала бути азійською потугою. І тут, бажаючи цього, чи ні, Америка в зображенні Дядька Сема, зайняла опорожніле місце. Зі своєю питомою самопевністю, світовим зацікавленням, економічною силою, військовою потужністю і голосним пропаґуванням демократії та людських прав, вона зовсім логічно була першим і найкращим кандидатом на це нове становище. Крім того, будучи неабиякою силою на Тихому океані, джерелом безмежних інвестицій, торгівлі та конечної технології, Америка є одною із тих країн, що також втішається пошаною Пекіну. З уваги на це, вона стала для Гонґ Конґу отим майбутнім арбітром і захисником у його стосунках з Китаєм.

Хоч згідно з твердженнями високопоставлених осіб в Уряді президента Билла Клінтона Америка не мала і не має намірів заступати Англію в ролі опікуна Гонґ Конґу, але будучи тим, ким вона є, ця роля не могла її оминути. Крім того, у випадку Гонґ Конґу, його доля мусить бути першочерговою на порядку денному Китаю, коли він хоче мати будь-які пристойні стосунки з Америкою. Мабуть, і тому, на зустрічі з Меделин Олбрайт, секретарем Державного департаменту, в Гонґ Конґу, після урочистостей повернення, китайський міністер закордонних справ Кіян Кічен підкреслив, що у випадку Гонґ Конґу їхні обіцянки є „зовсім щирими". Крім того, він також підтвердив, мабуть, усім відомий факт, що для Китаю найбільш важливим тепер в Азії чи будь-де в світі є мати дружні стосунки з Америкою. Про те, що його твердження не є тільки порожніми фразами, можна побачити також у нетерплячих заходах китайського президента Жіянґ Земіна відбути осінню цього року вже довго ним бажану офіційну візиту до Вашінґтону, бо це дефінітивно піднесе його внутрішньо-китайську вагомість та запечатає його вищість серед китайського керівництва, як справжнього наслідника Денґ Шіяопінґа, котрий був автором формули про „одну державу з двома системами правління" та обіцяв Гонґ Конґові „високий ступінь автономії".

Теперішня роля Америки як нової потуги в Азії та найбільш бажаного союзника Китаю дає їй винятковy можливість не тільки пропаґувати засади демократизму та людських прав, але також здобувати для їхнього перещеплення нові ґрунти.

Усі ці політичні маневри в ніякому разі не міняють становища, котре химерна доля підсунула Америці, зробивши її отим леґендарним Дядьком Семом, завданням якого повсякчасно було і є стежити за виконанням даних обіцянок не тільки у своїй країні, але також і поза її кордонами, щоб захистити свій та інші народи від непередбачених конфліктів.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Ігор Лесик

ДОГОВІР ПОМІЖ УКРАЇНОЮ ТА РОСІЄЮ

Побоюючись, що останніми часами Україна почала наближуватись до Заходу своїми зв'язками з НАТО і може вислизнути із сфери впливів Росії, Борис Єльцин все таки приїхав до Києва і там 31-го травня 1997 року підписав з Президентом Леонідом Кучмою договір про стратегічне партнерство України з Росією. Формально, але лише формально, Москва визнала незалежність України та її територіяльну цілісність. Бажанням Єльцина було, „щоб наші народи жили дружньо, побратерськи, як і належить жити братам". Він навіть обіцяв „захищати Україну в надзвичайних ситуаціях".

Відносини України з Росією є складні і драматичні, бо Росія відстоює лише свої інтереси, які розбігаються з інтересами України. Політичну стратегію Росії образово ілюструє Віталій Карпенко, редактор „Вечірнього Києва". Він пише: „Росія сьогодні нагадує величезного, хоч і підупалого удава (боа констріктора), а її партнери — кроликів; удав гіпнотизує (силою економічного і збройного тиску) кроликів, спонукуючи їх наближатись і наближатись до розкритої пащі; кролики ж мимохіть, з усіх сил, упираючись і стогнучи, все ж таки поволеньки повзуть до цієї триклятої пащі". Цим разом ті кролики не повзуть до Москви так швидко, як цього хотілося б Москві.

Захід, як і раніше, засліплений вірою в російський месіянізм і бажання Москви перейти у демократичний лад, не зумів у своїй оцінці договору застосувати об'єктивну політичну логіку і тому не побачив обманних політичних вивертів Москви, метою яких є відвернути очі Заходу від її імперіялістичних замірів. Нарішуча політика НАТО, підкріплена впливами ЗСА, вказує на те, що Захід пішов по лінії коеґзистенції з Москвою. У тому напрямі Захід пішов так далеко, що ослабив свій політичний і оборонний потенціял. Ефективність цього потенціялу залежить у великій мірі від того, чи Україна буде повністю незалежна від північного сусіда, чи ні. Підступне втягнення України у „співжиття" з Росією — це лише перший крок до того, щоб Україна втратила свою самостійність, ввійшла до Російської Федерації і перестала бути основним елементом в оборонній стратегії Заходу проти московського імперіялізму. Що Москва послідовно прямує до цієї мети, доказом є парадоксальна „розв'язка спірного питання Чорноморської фльоти, яке дає Росії мілітарну перевагу на території України. В заміну за послаблений тиск на Україну, Москва прискорюватиме процес денаціоналізації національно хитких і вже напів зрусифікованих шарів українського суспільства. Ідея „дружби" з північним сусідом вбила почуття самобутности у тих, у яких ще жеврів вогник хоч територіяльного пов'язання до української землі.

Мимо тих декілька спорадично поданих неґативних для України наслідків договору, можна ще знайти у цьому аспекті дещо корисного для української справи. Маю на думці тимчасове заспокоєння шовіністичних пристрастей у російській Державній думі. Це дає Єльцинові можливість присвятити більше уваги внутрішнім справам Росії у спокійнішій атмосфері, а Україна зможе зосередити свою енерґію на розбудову своєї держави, замість витрачувати її на безнастанну боротьбу з шантажами і втручанням нетерплячих імперіялістів у внутрішні справи української держави...

При нагоді варто порівняти політичну стратегію Богдана Хмельницького із політичними ходами Президента Л. Кучми. В очах дяких короткозорих Богдан Хмельницький здобув собі уступками перед Москвою епітет зрадника, не зважаючи на те, що він своєю політикою зберіг українців як націю. Гострої критики зазнав і Президент Л. Кучма. Користуючись не завжди всім зрозумілим політичним маневруванням, Л. Кучма намагається у важких внутрішніх і міжнародних обставинах не лише зберегти українську націю, але й закріпити її державність.

З історичного досвіду можемо сподіватись, що Москва ще довго не позбудеться імперіялістичної політики. Теперішній час „політичної відлиги" з Москвою треба усім українцям використати для побудови української держави на демократичних принципах, бо „Росії комуністична Україна не страшна", як твердять українські політологи. Страшна Москві демократична Україна, бо тільки демократична держава може твердо відстоювати свою незалежність. Коли Росія хоче дружніх взаємин з Україною, то мусить застосувати девізу: „Жиймо як брати, але кожний у своїй хаті".

Шість років минуло, відколи Україна проголосила свою самостійність. Протягом тих шістьох років Україна бореться героїчно за існування. Коли об'єктивно переглянемо сторінки цієї боротьби, то мусимо дійти до висновку, що Україна йде поволі, але певним кроком до закріплення своєї державности. Одначе цей процес відбудови відбувається занадто поволі, бо Україна має забагато таких, які є ворогами свого власного народу. Якщо українська держава позбудеться своїх внутрішніх ворогів, тоді вона стане могутньою державою в Европі, бо на це вона має всі можливості. Зайвим є нагадувати, що передумовою до здійснення цієї мети є об'єднання всіх сил українського народу.

Любомира Гайовська-Бойко

Наші так призабуті герої

(На пошану вчителів народних шкіл)

Учителі народних шкіл, чому ми їх так рідко з відповідною пошаною згадуємо?

Сторінки преси присвячують доволі багато місця нашим державним мужам (колишнім та теперішнім), політикам та різним професіоналістам, а про вчителя народної школи рідко коли є будь-яка згадка. Може, тільки приватно згадає хтось „не злим тихим словом". Ці учителі, головно сільських народних шкіл, поки дісталися на ту довгоочікувану та у важких умовах посаду, пройшли твердий шлях. А коли нарешті щось знайшлось, з великим щастям та трудом у своїх сторонах (головно за польської окупації), то той зарібок на хліб насущний не був легкий.

Вічні переслідування, недоспані ночі, холодні кляси, приміщення учителя чи учительки в непаленій хатині та наші славні, по кістки глибокі, сільські болота — це тільки декотрі з надомагань. А про окупантів нашої землі, з котрими була „вічна боротьба", їхні вимоги та натиски, — то годі описати.

Пригадую один випадок за большевиків. Мої батькі (обоє учителі села) з допомогою дуже здібного учня 5-ої кляси Ілька приготовляли стінну газетку (ще один обов'язок).

Працювали майже до світанку; газетка (друком) мусіла бути довга та „оспівувати щасливе життя в селі під опікою батька Сталіна". Коли закінчили, вже не залишилось часу до спання. При сніданку тато в голос роздумував: „Кишки в моїм нутрі корчуться з досади, що я змушений писати цю страшну брехню. Коли ж не зроблю, то швидко поїдемо в сибірські пущі".

(За два тижні прийшли німці і ми довідались, що були на листі вивезення на другий місяць).

Мудрі учні моїх батьків глибоко відчували їх скрутне становище та відповідно реаґували, допомагали та цінили їх.

Одного разу на пописі шкільних хорів у Борщеві сапочівський хор одержав перше місце. Діти раділи таким осягом, а з тим потайки плакали, бо не могли співати тих рідних пісень, що їх навчив учитель..., але розуміли обставини та доконували чудес.

І так ці учителі, крім своїх шкільних обов'язків, виконували завдання диригента, провадили вечірні курси неграмотних, допомагали менш здібним учням, провадили аматорські гуртки, давали першу допомогу, заступали в потребі батьків осиротілим та заснували „Просвіти". Це тільки дещо, бо список повинен бути багато довший.

Була їх щоденна праця. Мої батьки завжди казали: „Дітей навчати — то камінь лупати, але це наші діти та треба різьбити їх ум докладно, як той дорогоцінний камінь, а винагорода буде стократна".

Тому в мене виникає питання (як учительській дитині та навістці) — чому вони так зовсім всіми призабуті? Вони ж клали той гранітний фундамент для дальших та вищих досягнень освіти. Скільки з них в нестатках еміґраційного таборового життя та навіть вже в Америці, чи інших континентах чи країнах нашого поселення засівали ті перші зернини знання та любови до далекої, незнаної, але бідної землі — України в підростаючих поколіннях.

Згадуймо час до часу тих скромних піонерів рідної освіти та віддаймо їм хоча крихітку признання та гідної пошани. Без тих жертвенних майстрів дитячого ума не було б майбутности.

Тому просім Бога, щоб на нашій вже вільній землі та на чужині не перевелись ті забуті герої. Їх нам так дуже потрібно, щоб наново почати будівлю фундаменту знання та національної свідомости. А учителі в тім великі майстри.

Тож належним признанням додаймо їх охоти до великого та важкого діла, а тим, що вже „довгою ходою сповільнились", бодай щире за великий труд — Спасибі.

Одарка Бандрівська

С. Крушельницька як педагог і людина

Вже від наймолодших літ, відколи сягає моя пам'ять, ім'я тітки Соломії не сходило з уст цілої родини. Численні її фотознимки, і то в різних оперових партіях, ще більше спричинялися до того, що я, будучи дитиною, вважала її майже казковою постаттю, яка десь далеко їздить по світі та лише присилає листи і картки з тих міст, де виступає в театрі або концертує. Батько говорив мені, що та велика її артистична діяльність приносить славу не лише їй, але цілому народові, а для родини є радістю і гордістю.

З листів було видно, що Соломія цікавилася всіма членами родини, навіть наймолодшими сестрінками, і при найменшій нагоді присилала всім щедрі дарунки. За моєї дитячої пам'яті тітка Соломія приїздила до Львова у 1912 (насправді це було у 1911 році, коли святкували 100-річчя з дня народження Маркіяна Шашкевича — Ґ. Т.) році і співала на концерті в честь Маркіяна Шашкевича. Пізніше, аж ранньою осінню 1928 року, Соломія по великім концертовім турне у З'єднаних Стейтах Америки і Канаді загостила до своєї рідної Галичини. У Львові дала два концерти і здійснила турне по більших містах Східньої Галичини. Мої батьки домовилися з тіткою Соломією, що осінню того ж року я поїду на цілий рік до Італії і буду вчитися у неї співу.

Так і сталося: шкільний 1928-29 рік я провела в Італії і вчилася співу в Соломії Крушельницької. Тітка підготовляла нові програми та концерти в Італії, я акомпаньювала їй. Я вивчала італійську мову, італійську школу співу та користала з великої нотної бібліотеки Соломії Крушельницької. При тому вивчала стиль праці і взагалі життя знаменитої співачки. Мені було дуже цікаво, чи те, що я в дитинстві чула про неї від батька і членів родини, буде відповідати правді.

Тітка жила з чоловіком у місті Віареджіо у двоповерховому домі над Тирренським морем. Життя було упорядкованим: тітці Соломії ставало часу на працю мистецьку, нагляд за господарством і щоденну прогулянку, як і на читання газет, книжок, на виїзди з концертами по більших містах Італії, на прийняття час від часу приятелів та на розривкові зайняття на зразок гри в домашню рулетку. Ставало часу і на педагогічну роботу зі мною. Як педагог вона сповідувала емпіричний метод навчання: на зайняттях-лекціях багато сама співала і виправляла мої помилки своїм голосом. Не любила вияснювати теоретично, що таке правильна емісія голосу і як належить інтерпретувати твори, а тільки практично голосом давала живий приклад, як треба співати. Згадувала про німецьку школу співу, але італійську ставила вище. Прекрасна емісія голосу Соломії так впливала на благородність його тембру, що він запам'ятовувався як ідеал, до якого треба прямувати.

Лекції співу тітка Соломія давала мені щодня. Проходили вони так: кожну вправу для постанови і техніки голосу співала раз вона під мій акомпаньямент, тобто я була в ролі педагога (мала право робити критичні зауваги), потім щойно співала я, а вона сідала за рояль як педагог. Так я привчилася рівночасно і до педагогічної праці. Часом для виправлення моїх помилок співала тітка Соломія раз правильно, а другий раз імітувала мій спів. Цей метод був найбільш переконливим, бо звичайно молоді вокалісти не вміють себе слухати самокритично. Вони бажають

(Закінчення на стор. 3)

Ірина Ґавур

Л. Морозова — мистець і прекрасна людина

I

Щоб пізнати і зрозуміти певну творчу індивідуальність, треба докладної аналізи поглядів, течій і подій, серед яких людина розвивається, а передусім підставових даних, що роз'яснювали б її ріст. На жаль, не маємо жодних матеріялів, які дали б насвітлення для розвитку особистости Людмили Морозової. Тому я обмежуся до скромного нарису як про „добру знайому", а заразом визначну постать, яка еміґрувала з Києва в 40-их роках, разом із плеядою інших мистців і науковців, у висліді воєнних обставин.

Рівночасно хочу теж подати певні риси характеру Людмили Морозової, які є рідко притаманні людям, а то і мистцям, а у неї вони стали виразником її творчої натури.

Живучи у двох частинах української території, східній і західній, а потім ще й через совєтську залізну зановісу, ми не знали себе достатньо і не уявляли, який великий інтелектуальний потенціял нашої інтеліґенції збережений у цих двох частинах України.

Деякі кола української інтелігенції східньої України, будучи зайнятими збереженням власного духового обличчя, а ще під таким жорстоким режимом, не уявляли, що по цей бік Збруча така велика кількість „братів по душі", — тож цікаво було зустрінути тих непересічних людей, представників мистецтва чи науки, які з незвичайною радістю і зацікавленням гостили своїх братів зі східньої України, що привезли зі собою свій талант і знання.

Отже, після 1945 року відбувалася зустріч двох культур, двох світоглядів української еліти, яка збагачувала себе взаємно, творила новий досвід та світосприймання і скріплювала почуття гордости української людини.

Перший наплив еміґрантів зі сходу України осідав у Львові, де можна було зустрінути багато представників української провідної верстви. Рідна мова, рідна пісня зворушувала серця тих, які недавно були переслідувані за це вдома. Захоплено пише поет Василь Симоненко, відвудуючи Львів:

„...сьогодні
...мені трішечки повезло:
Я побачив у Львові Шашкевича очі,
Кривоносові плечі, Франкове чоло.

Сивий Львове! Столице моєї мрії,
Епіцентре моїх радощів і надій
Вибухає душа, я тебе розумію,
Але, Львове, хоч трішки мене зрозумій.

Я до тебе прийшов із захопленням сина
Від степів, де Славута леґенду снує,
Щоби серце твоє очайдушне левине
Краплю сили вдихнуло у серце моє".

Після короткого перебування у Львові світочі української науки і культури, разом з іншими втікачами переїхали до Німеччини. Околиці Франкфурта над Майном, Мюнхену, Авсбурґу, цілого ряду міст та містечок, положених вздовж ріки Рейн, та північна частина Німеччини, англійська зона, стали місцем тимчасового поселення українських еміґрантів, т. зв. переміщених осіб. Це була знаменита нагода, живучи кілька літ згуртовано, пізнати себе, свої творчі спроможності та виявити вміння позитивно співіснувати і збагатити себе. Все це вказує, у якому середовищі знайшлася Л. Морозова після виїзду з Києва.

Переміщені особи перебували під опікою міжнародної й американської організацій, німецький уряд також ставився позитивно до проблем цих нових людей на німецькій території. У Мюнхені в 1947 році зуміли наші малярі використати нагоду відкриття великої міжнародної виставки у головному музеї Мюнхену, Das Nationalmuseum in Munchen, і експонували свої твори. Їхній високий рівень був визнаний мистецькими критиками, як також відвідувачами, які найбільше гуртувалися коло української збірки. До мистців, які брали участь, належали Олекса Булавицький, Михайло Дмитренко, Людмила Морозова, Едвард Козак, Северин Борачок, Михайло Мороз, Микола Неділко, Василь Кричевський мол., Святослав Гординський, Яків Гніздовський та інші. Дві третини всього простору, призначеного на виставку, займали українські мистці.

Крім мистців пензля і слова, згуртувалися в Західній Німеччині науковці, професори, працівники сцени і дуже цікаві пересічні люди, не обдаровані ніяким талантом, але прекрасні самі собою, реальним оптимізмом та природною ввічливістю. Це були люди зі східніх земель України, часом навіть із Кубані, яких було приємно запізнати нам працівникам Комітету Української Еміграції. Ми були горді з того, що наші брати і сестри — такі гарні люди. Це було в 1946-1947 роках.

Важко перечислити усіх представників української еліти зі сходу і заходу України, які опинилися в Німеччині після війни.

І жіночі постаті, часто незвичайно цікаві й непересічні, полонювали око. Між нами — Людмила Морозова, абсольвентка Академії Мистецтва у Києві, малярка, портретистка, пейсажистка, відтак професор Малярської Школи в Ню Йорку; Людмила Коваленко (Івченко) — письменниця; Любов Дражевська — ерудит, зі знанням кількох европейських мов, журналістка, літературний критик, та багато інших, яких годі тут вичислити. Пригадую, як на з'їзді письменників в Ашафенбурзі в 1945 році Іван Багряний запальним голосом читав свої поеми і вірші, на тому ж вечорі Людмила Коваленко зворушливо промовляла на сцені і з цього моменту у мене є фотознімка. Ця сама Людмила Коваленко перебувала в Ню Йорку, а потім у Гантері, дружньо порадила Людмилі Морозовій купити в Гантері дуже гарну хату, на узбіччі гори, серед лісу, з дуже гарним видом і річкою у недалекій відстані.

Особлива індивідуальність малярки якраз відповідає цьому сценарієві: самостійна власниця чудової хати, вмебльованої, оточеної ялинками, кущами, квітами і лісовими звірятами та, як сама назвала, полтавською травою.

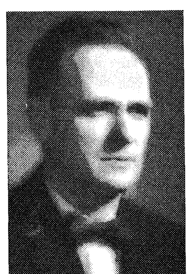
Закінчення буде.

Вшанування 5-ої річниці відходу у вічність св. п. д-ра М. Снігуровича

Заходом Відділу УККА в Ню Гейвені, Конн., вшановано п'яту річницю смерти відомого громадського діяча св. п. Михайла Снігуровича.

В суботу, 7-го червня ц.р., о 6-ій год. вечора о. парох Павло Лунів відправив Панахиду в церкві св. Михаїла, в Ню Гейвені, а опісля в церковній залі відбулися поминки. Сумну річницю відкрив проф. І. Телюк, голова відділу і член Екзекутиви УККА, а о. парох провів молитву. Після тризни мгр Богдан Данко, заступник голови, коротким словом розпочав складання споминів від представників організацій, в яких д-р Михайло Снігурович удіялявся.

Першим промовляв представник Автокефальної Церкви Іван Заковоротний, визначний діяч УНР в Екзилі, підкреслюючи соборництво покійного у своїй громадській праці. Від управи Відділу УККА з Гартфорду П. Шагай сказав, що д-р М. Снігурович був „людиною чину і праці". Дальшими промовцями були: від Відділу УККА — Бриджпорт, голова В. Пелещук, від „Рідної Школи" в Ню Гейвені, мгр М. Мельник, директор школи, котрий підкреслив, що покійний, як надзвичайний учитель, умів прищепити своїм учням любов до України, котрої вони ніколи на бачили і не знали. Ірена Телюк, представниця СУА, відділ 66, сказала, що покійний належав до покоління „що



Св. п. д-р М. Снігурович

приготувало грунт для визволення України". Від СУА, відділ 108 Романа Тібодо, колишня учениця д-ра М. Снігуровича, наголосила, „що мимо різниці віку, покійний вмів знайти зв'язок з учнями та заохочував їх любити Україну". Іван Буцяк, голова Українського Народного Дому в Ню Гейвені, згадав про співпрацю з УНД та підкреслив патріотизм покійного. Осип Собко написав вірша про доктора, котрого відчитав Б. Данко, а потім вручив його шановній дружині покійного, Марії. Останнім промовцем був проф. Іван Телюк, котрий згадав про довголітню співпрацю, що розпочалася ще у Мюнхені, Німеччина і тривала аж до його смерти.

Чому ми вшановуємо пам'ять д-ра Михайла Снігуровича? Він жив і працював в часі від проголошення Української Незалежности, 22-го січня 1918 року в Києві, а після її втрати і боротьби за визволення, аж до 24 серпня 1991 року. Це період, коли, зокрема, у Галичині були поширені два гасла: „Бог і Україна" і „Здобудеш Українську Державу, або згинеш в боротьбі за неї".

Михайло Снігурович народився в Києві 27 вересня 1915 року в родині о. Михайла і Меланії (з дому Ставнича), де його батька-священик був вивезений москалями у Першій світовій війні. Повернувши після війни до Галичини, д-р М. Снігурович здав матуру з відзначенням у Бучачі в 1935 році. Студії розпочав на Львівському університеті, спеціялізуючись в юридичних науках і дипломатії. На жаль, з вибухом Другої світової війни, мусів виїхати до Німеччини, щоб уникнути переслідувань за свою участь у студентських і національних організаціях. Остаточно закінчив свої студії в Празі на Вільнім Університеті в 1942 році. В тому самому році повертається на Україну і стає посадником міста Чорткова. Тут одружується з Марією, його вірною подругою.

У 1944 році знову довелося покидати рідну землю і подаватися на еміграцію. В роках 1950-60 був активним у відомій організації ІМКА-ІВКА, також був членом хору „Сурма" під диригентурою О. Плошкевича. В 1952 р. приїздить до Ню Гейвену, де поринає у вир українського зорганізованого життя. Спочатку був головою спортового товариства „Довбуш", учителем „Рідної Школи" в Ню Гейвені і Гартфорді, Конн. Зокрема, його громадська праця зосереджувалася в УККА і УНС. В УККА був довголітнім головою відділу, головою Окружного комітету стейту Коннектикат; 16 років був членом Екзекутиви УККА, заступником голови президента УККА, головою Гарвардського Проєкту в Ню Гейвені, членом „Самопомочі" у Гартфорді, головою святкування ювілею Тисячоліття Хрещення Руси-України, 50 років суддею копаного м'яча у стейті. Як добрий промовець, їздив по різних громадах з доповідями. На 14-му Конгресі в Ню Йорку був нагороджений Шевченківською нагородою за його труд і працю на громадській ниві.

В особі св. п. д-ра М. Снігуровича українська спільнота втратила визначного діяча-працівника, а наша нація — вірного сина, котрим до останньої хвилини свого життя їй вірно служив. Похований на цвинтарі Св. Духа у Гемтонбургу, Н. Й.

На закінчення поминок, від шановної дружини Марії і від рідних, брат, полковник американської армії (в резерві) Віролав Снігурович подякував Управі Відділу УККА і всім присутнім за вшанування пам'яти Михайла Снігуровича.

І. Т.

Ґрадуація в школі Непорочного Зачаття в Дітройті

В чудову пору літа 1-го червня 1997 року українська католицька школа Непорочного Зачаття відсвяткувала свою 35 градуацію.

Святкування розпочались Святою Літургією, яку відправив Владика Інокентій Лотоцький, ЧСВВ, у співслужінні отця пароха і ігумена церкви Непорочного Зачаття Роберто Лукавого, ЧСВВ, отця Василя Салковського, ЧСВВ, пароха церкви св. Йосафата, та о. шамб. Степана Хрепти.

Чудово співав хор церкви Непорочного Зачаття під диригуванням Павла Онащука.

Після Служби Божої відбулися святкування. Майстром церемоній був о. Роберто Лукавий, котрий привітав абсольвентів і передав слово Владиці Лотоцькому. Владика звернувся до молоді: „Дорогі абітурієнти! Сьогодні ви залишаєте середню школу Непорочного Зачаття і перед вами новий шлях життя. Ви мрієте про щасливу майбутність, але у вашому житті можуть зайти такі сумні обставини, що ані батько, ані приятелі не зможуть вас потішити. Тоді один Христос потішить вас, якщо ви будете йому вірні. Він каже до нас: 'Прийдіть до мене всі втомлені і обтяжені і я облегшу вас'. Христос ніколи вас не розчарує! Не забувайте церкви, приступайте час-від-часу до Святих Тайн. Святе Причастя дасть вам силу чесно жити. Будьте вірні Христові і Його Церкві, будьте добрими християнами, будьте чесними американцями і щирими українцями, а щастя, мир та благословення неба буде завжди з вами".



О. Р. Лукавий промовляє в церкві Непорочного Зачаття до виспукників і гостей. Справа (сидить) — Владика І. Лотоцький.

Прощальні промови виголосили українською та англійською мовами Іван Фединський, Катерина Корб'як, Петро Лісовський, Лариса Стейсі та Наталя Тарнавська.

О. Роберто Лукавий прощав клясу словами: „Не забувайте нас і загостіть до нас. Ви завжди є і будете належати до великої родини церкви та школи Непорочного Зачаття. Ми бажаємо вам великих успіхів, завершення ваших мрій і багато Божого благословення".

Директор школи Михайлина Вейгл прощала студентів теплими словами, бажаючи, щоб вони далі зростали в мудрості, правді та любові. Під кермом та зусиллям отців, сестер та вчителів, студенти набули знання та оцінки університетських чинників, які наділили їх багатьма стипендіями та нагородами.

Президентську нагороду і стипендію до Стейтового Вейнського університету в Дітройті одержали семеро студентів: Іван Фединський, Катерина Корб'як, Петро Лісовський, Ханнет Мейєте, Катерина Пшенична, Лариса Стейсі і Наталя Тарнавська.

Стипендії Мишигенської стейтової освітньої ради отримали: Іван Фединський, Катерина Корб'як, Петро Лісовський, ~~Ханнет Майєть, Катерина~~ Пшенична, Лариса Стейсі, Наталя Тарнавська, Орест Тарнавський та Емілі Твомі.

Численні нагороди були роздані студентам. Фундаторами стипендій були: Buhay Chapel (Mr. Christopher Buhay), Ukrainian Future Credit Union, Ukrainian National Association (Dr. Bohdar Serafyn), The Estate of Ann Horbush, Women's Association for Defense of Four Freedoms for Ukraine, Mr. and Mrs. Frank and Frances Krcek, Immaculate Conception Ukrainian Catholic High School Parents Club, Mrs. Liskiwsky, Ukrainian Engineers' Society, St. Josaphat Ukrainian Catholic Parish, I. C. High School Alumni Association, UNWLA, Branch 76, Very Rev. Christopher Wojtyna, Immaculate Conception Scholarship.

Також були роздані свідоцтва про успішне закінчення школи 18-ти студентам.

Христина Юзич

С. Крушельницька...

(Закінчення зі стор. 2)

гарно співати, і їм здається, що це їм уже вдалося.

На лекціях співу Соломія була врівноважена, терпелива, але могла часом гостро іронізувати з якогось недоліку. Відзначалася великим спостережливим хистом. Сама дуже опанована в руках, при співі критикувала учнів за недоцільну міміку і зайві рухи тіла та штучне відкривання рота.

Як я уже згадувала, дуже мало робила зауважень словами, але те, що сказала, було золотою правдою, про яку не можна забути. Наприклад: правильний тон — це той, з якого легко можна перейти як у форте, так і в піанісимо; кожний твір, а навіть вправу треба намагатися виконувати досконало, мистецтво починається там, де закінчується техніка; кожний співак сам мусить шукати доріг до досконалости. Раз сказала мені, що якби тільки захотіла відкрити в Італії школі співу, то двері не закривалися б від учнів, але відразу додала: „Я сама ще хочу вчитися, а не других учити". Як відомо, артистична діяльність вимагає безустанної праці над собою, а Соломія Крушельницька передусім була великою артисткою.

Крім виконуваних партій оперових, романсів і народних пісень, мала знання вокальної літератури від XVII століття до новіших творів сучасних їй композиторів. Любила музику різних народів і різних композиторів, відбирала в ній навіть дуже тонкі стилістичні різниці, але критично відбирала для публічного виконання тільки перлини з них, і вкладала у них всю свою душу.

Соломія Крушельницька була реалісткою у виконанні усіх творів. Найважнішою справою для неї була передача слова. Знала багато мов і твори різних композиторів співала їхніми мовами.

Хоч знала свою вартість як артистка-співачка, була при тому скромна, дуже рідко говорила про себе, про знайомства з визначними людьми, про враження з подорожей і про свою артистичну діяльність. Здавалося, вона боялася, що це буде потрактовано як самовихвалення. Не хотіла також писати спогадів із свого життя. Раз сказала мені, що то тільки люди, які старіються, живуть спогадами. А старітися вона, звичайно, не хотіла.

Можна сміло сказати, що її життєвим девізом було вкрашати і упріємнювати людям життя своїм мистецтвом. Вона любила кожну людину потішити і підтримати на дусі (як була в тому потреба). Оптимізм її був такий великий, що вона часто не здогадувалася про злобу деяких людей, а про своїх ворогів не говорила ніколи поганого слова. Старалася доглянути у кожній людині позитивні риси. Раз мені сказала, що люди є здебільшого егоїстами, що це нормальне явище, щоби лиш не посуватися в тому надто далеко. Говорила також про почуття вдячности, яке, на жаль, зустрічається у житті дуже рідко.

Мала свою філософію, свій стиль життя, вміла пристосуватися до обставин. Була смілива, незвичайно точна, завжди дотримувала слова, працьовита, обов'язкова, консеквентна (послідовна), в житті найвище цінувала приязнь...

(Матеріяли підготувала до друку Галина Тиховська, працівник Музично-Меморіяльного Музею Соломії Крушельницької у Львові).

З прицілом у майбутнє

Вже 30 років СКУ живе й діє. Успішно чи не успішно? Відповідь прийшла на пленарній сесії Секретаріяту СКУ, на якій зібралися представники центральних організацій з української діяспори Заходу. А є ще східня українська діяспора і сказати б, „централька", тобто „українська діяспора в Україні", де діє Українська Всесвітня Координаційна Рада, що скликає II Форум українців до Києва 21–24-го серпня.

Раніше на громадському форумі СКВУ зводили „бої" політичні середовища, які, очевидно, стояли поза кулісами до делегатів-акторів, що виступали на сцені. Тепер запанувала злагода, бо радили-нарджувалися, що і як далі робити. І не то не сварилися, але навіть не сперечалися.

Перша проблема до вирішення — Українська Всесвітня Координаційна Рада (УВКР). А з тим пов'язане питання: чи їхати на II Форум до Києва, чи ні? Бо в діяльності УВКР є багато до побажання. В свої члени Рада приймає поодинокі організації, а повинна це робити тільки через СКУ. Статут УВКР тяжко схвалити, і не точно розмежовані рамки діяльности Ради й Товариства „Україна".

Дехто такий стан виправдував тим, що в Україні сильно закоренилася стара совєтська система, яка не залишала місця на незалежну громадську діяльність, і зміни нелегко провести.

Отже, врадили, щоб наперед опрацювати агенду СКУ й вислати до затвердження УВКР в Києві. Якщо її схвалять, тоді делегати поїдуть.

Конгрес СКУ відбудеться 2–5-го грудня 1998 року в Торонто. Були голоси, щоб перенести осідок СКУ до ЗСА. Були спротиву, але були турботи, що Канада може зменшити пожертви на СКУ. Тож треба Америці підготуватися, в першу міру створити з двох, які тепер існують, одну громадську централю.

З нагоди 30-літнього існування СКВУ–СКУ бенкет 1-го червня, а Наукове Т-во ім. Т. Шевченка влаштувало наукову конференцію 31-го травня. Цікаві були доповіді. Христина Ісаїв говорила про працю комісії прав людини, яку вона очолювала впродовж кількох десятків років: участь у міжнародних конференціях, перша в Теграні, Іран. Про оборону дисидентів. Про приїзд на волю Леоніда Плюща, Валентина Мороза, Надії Світличної, подружжя Караванських, ген. Петра Григоренка, Данила Шумука. Вони підняли дух діяспори. Виглядає, що така комісія повинна далі існувати, тепер уже навіть для оборони прав людини в українській державі.

СКВУ зорганізував інтернаціональний комітет, складений з визначних юристів світу для засудження голодомору 1932–33 років як геноциду. На жаль, однозгідного вироку цей комітет не було.

Д-р Петро Саварин висловив думку на питання: чи СКВУ–СКУ виправдав своє завдання? Я вже чув на телебаченні інтерв'ю на цю тему, то не чекав несподіванок, а це: СКВУ–СКУ робив усе, що міг для здобуття незалежности України. У майбутньому робитиме все те, що зможе, для могутности України. І дуже важливо, що Світовий Конгрес Вільних Українців змінив назву на Світовий Конгрес Українців. Д-р П. Саварин у першому реченні відповів дуже позитивно: так! А згодом подав свої висновки. Вже саме створення одної громадської репрезентації слід вважати великим успіхом — її творили на протязі 10 років. Він, будучи головою на одну 5-річну каденцію, але з свого власного досвіду переконався, що був вартий СКВУ — він посвятив приблизно один рік на подорожі з у відвідуваннях поодиноких українських громад на континентах. Про працю СКВУ–СКУ можна б звітувати довго, — сказав д-р Саварин, — тому він написав обширний звіт, який буде опублікований з іншими доповідями цієї конференції.

Доповідь професора соціології Торонтонського університету Всеволода Ісаїва була найцікавіша. Може тому, що вона торкалася майбутнього: як виглядатиме українська діяспора в XXI столітті. Вона буде більше подібна до іміграції німецької, польської чи італійської. Перше й найголовніше завдання — допомогти здобути державість України — виконане. Це завдання давало велику наснагу в роботі української іміграції, бо, не зважаючи на різні угрупування і погляди, всі вони годилися в цій основній меті. Сьогодні зауважується брак громадських провідників, і треба часу, щоб це вирівнювалося. Бо нові іміґранти є інші від попередніх еміграцій. Вони не вступають до існуючих організацій з зрозумілих причин. Бо в них не знайдуть заінтересування чи користи. Вони творитимуть нові організації, які їм будуть відповідати.

Все таки українська громада буде існувати, бо сьогоднішні соціологи, на основі глибших дослідів, змінили погляд на процеси асиміляції. Не зважаючи на політику урядів творення т. зв. „зварювальних котлів", новоприбулі „не зварюються" з новим. Вони не забувають про минуле й не живуть тільки сьогоднішнім, а шукають і знаходять певну симбіозу. І ці процеси триватють не одне покоління.

Ще одне важливе питання — це мова. Англійська мова заступить українську. І вже у великій мірі заступила у щоденному спілкуванні й організаційному діловодстві. Очевидно, українська мова затримається на певному рівні. На запитання представника з Москви, чи російська мова була б сприйнята членами існуючих організацій (бо ці люди хоч українці, своєї мови не знають), проф. Ісаїв сумнівається. Він уважає, що англійська мова — це природний компроміс цього вимог життя.

Р. Колісник

АЛЬМАНАХ УНС'98

Редакція „Свободи" приймає матеріяли до Альманаху УНСоюзу на 1998 рік, в якому припадають такі роковини, як 200-ліття появи „Енеїди" Івана Котляревського, 80-ліття проголошення Четвертого Універсалу в Києві, 150-річчя заснування Головної Руської Ради та інші. Статті на ці та інші теми редакція прийматиме до розгляду до 15-го вересня ц. р. — **Ред.**

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ, КОТРА проводить переслухання в справі незаконних датків на минулорічну демократичну виборчу кампанію, повідомила у середу, 9-го липня, що Дженет Ріно, головний прокуратор ЗСА, є проти того, щоб головному збірщикові та оскарженому переступникові правил щодо збирання передвиборчих фондів Джанові Гуангові пропонувати можливість недоторканости, якщо він зізнаватиме. Така настанова головного прокуратора країни не тільки посилила переконання тих сенаторів, які вже мали сумніви про надання йому недоторканости, але також дала можливість іншим застановитись над цим і посилила можливість, що Дж. Гуанг зовсім не пішов на зізнаннях.

✝

Ділимося сумною вісткою з рідними і приятелями, що 23-го червня 1997 р. в Клівленді, Огайо відійшла у вічність наша дорога СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ЯРОСЛАВА (СЛАВА) з МАЛАНЧУКІВ ДЯДИГА

проживши 81 рік.

ПОХОРОН відбувся 26-го червня 1997 р. з церкви св. Андрія в Пармі, Огайо на місцевий цвинтар.

У глибокому смутку:

сестра — ІРЕНА ЩЕРБА з мужем ПЕТРОМ і сином ЕВГЕНОМ з родиною
та родина в ЗСА, Україні й Польщі.

✝

З великим смутком повідомляємо родину та знайомих, що в суботу 12-го липня 1997 р. в Пармі, Огайо, упокоївся в Бозі наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ВУЙКО

бл. п.

інж.

ВОЛОДИМИР ФЕДОРІВ

нар. 24-го лютого, 1926 р. в селі Угорники — пов. Станиславів.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — ДАРІЮ
синів — АНДРІЯ та ЮРІЯ
сестру — ДАРІЮ ГОЛИК з мужем СТЕФАНОМ та дітьми:
— ВОЛОДИМИРОМ
— МАРТОЮ з мужем д-р БОГДАНОМ ЛИХАЧЕМ та дітьми: АНДРІЙКОМ, ЮРЧИКОМ, КВІТКОЮ, ЛІДОЮ та МАРКОМ
— РОМОЮ з мужем д-р ОЛЕСЕМ ДАНКОВИЧЕМ та донечкою АЛЕЮ
родину в ЗСА, Канаді та Україні.

Чи можна....?

(Закінчення зі стор. 1)

дуєте батьків, а особливо батька. Вони мусіли мати великий вплив на ваш світогляд і певне тепер мусите відчувати їхній брак.

— Так, я з батьками дуже близька, — ми часто переписуємося, я вже їх відвідувала. Але я також за сім років зжилася з тутешнім світом, а передусім також з українським. Розуміється, живучи тут муситься опанувати англійську мову, тоді легше з працею і з популіризацією української справи. Я мала нагоду давати в американській школі доповідь про Україну, говорила в громаді Ґлен Спей, Н. Й., у 5-ту річницю нещастя в Чорнобилі, а в праці цінять мене, хоча диплом мій український. Може тут допомагає це, що батьки виховали мене із почуттям вартости людини?

— То ви таки залишаєтеся при вивченому званні, а писання лише у вас „на неділю”?

— Так, я пишу, як приходить муза. І так було завжди. Мусите знати, що бажання писати засвоїла я ще у середній школі у Львові від учительки літератури, що мене дотого заохочувала. А тепер коли друкують — значить щось воно варте.

— Цікаво буде побачити їх усіх у формі книжечки — чи не хочете ще підождати аж буде їх більше? Але правда, ви хочете нам вже дарувати цілий світ, то що в порівнянні із тим одна збірка...

Оксана Сон

ПОДАРУЮ ВАМ СВІЙ СВІТ

Вже від давнього часу моюо душу зігріває особливе почуття — я маю що подарувати людям. Ні, я не виграла в льотерії, бо не граю в неї, не знайшла закопаного скарбу на терені мого подвір’я і навіть не зважаючи на писаний закон — все одно б його не дістала, навіть якщо б хтось його необачно закопав. Рівно з тим я не успадкувала ніякого маєтку по багатих родичах, бо поперше — їх не має ані тут, ані в Україні, а подруге навіть якщо б таке раптом трапилося — є більш потребуючі, аніж я...

Та зрештою дарунок не мусить бути чимсь матеріяльним як це в уяві певних людей. Моя бабуня Параска — маленька скромна жінка нагадувала своїй онуці — нема такого, щоб людина не мала що дати від себе. Нема тай годі!

Ми, люди, часами занадто перебираємо тим, що маємо, лише, коли тратимо це — лише тоді жалуємо-шкодуємо, але тоді — запізно. Шанувати треба усе, що Всевишній дарує — розпізнати в тім дарі його ласку.

За свій недовгий вік засвоїла, опанувала й „створила” своїх десять законів життя ними й намагаюся послуговуватися.

1. Родина — це перше, але дбай за себе — тобі добре, усій родині добре.

2. Будь вдячним за увагу, послугу найменшу перш за все своїм, а тоді — все решта.

3. Якщо не маєш того, що любиш, люби, що маєш і працюй над тим,щоб мати те, що хочеш.

4. Хоч як нині важко вірити людям, вір, але тим хто заслужив довір’я і словом, і ділом.

5. Не нарікай, а дій і бери в свої дії Всевишнього за свідка.

6. Не варто брати все на особистий рахунок, хіба це справді поважно.

7. Дій за законом водія — дивися, (слухай), що не тільки сам робиш, але що й люди.

8. Дай людині три рази поправити свою помилку. Не бійся признати свою власну. Ми — не непомильні.

9. Бодай пошепки, але помолися на початок і кінець дня й подякуй за все, що було доброго, запитай поради у клопотах.

10. (працюю над ним).

Оце моя “рецепта життя”, якщо б десяток літ тому мені її от так хто подав на аркуші пеперу, поцілувала б руки... Але я вдячна за те, що живу, щось можу навчитися і подати щось доброго вже молодшим від себе. Часами й старші від мене віком дають кредит за деякі думки...

Спаси Біг — за усе добре, мої любі батьки-родичі й Вам добрі люди, навіть якщо ми не кровна родина — ми родина все одно за пошану, людяність, добрі приклади і знання.

„Подаруй!” — стукає моє серце від того дня, коли до мене підійшла срібноволоса жінка (мов у казці) і запитала про книжечку. Про мою книжечку... Вона мені подарувала дивне почуття. І воно мене зігріває, окрилює, надихає, дає мені ту життєву силу, яка так необхідна людині, щоб навіть не творити, а просто жити.

„Вечір у долонях” — так називається майбутній мій маленький проєкт, роботу над яким завершую в недалекому часі. Крихітка моєї уяви, мого світу. Якщо вона заспокоїла чи, навпаки, розбудила зі сну байдужости, вивела з лябіринту важких думок і маленьким променем засвітила надію на краще, чи просто, як добрий і щирий приятель, побула з вами в хвилину блаженства — я дарую вам цей світ назавжди...

Громада Томс Рівер відсвяткувала День Героїв

Прапороносці з о. Августином Молодовичем перед престолом.

У неділю, першого червня ц. р., наша громада зібралася многолюдно у церковці св. Стефана в Томс Рівер на Службу Божу та Панахиду. Богослуження в намірені українського народу відправив отець Августин Молодович, котрий рівнож виголосив належну до нагоди патріотичну доповідь. Також поіменно згадав усіх героїнь та героїв: 500 жінок, розчавлених танками в Кінґірі, Симона Петлюру, Євгена Коновальця, Степана Бандеру, Лева Ребета, незлічимі мільйони невідомих героїв. Після Богослуження прапороносці, під орудою Петра Грицака, зайняли свої місця до відправи Панахиди. Після Панахиди патріотичне слово виголосив Петро Грицак.

Усі полягли герої були великими мужами-державниками української нації, яких дуже боялася Москва. Боялася до тої міри, що рішилася їх знищити. Усі героїні та герої б ули вірними дочками та синами українського села.

Село — це остоя українізму. Село врятувало нашу Україну. Тому така велика ненависть московського імперіялізму до українського села і тому будьмо горді з нашого села.

Тож хоч маленькою Панахидою споминаємо наших героїв та героїнь, молимося за їх душі та клянемося, що ніколи їх не забудемо.

Вічна їм пам’ять.

Іван Ільків

В українській церкві — поповнення

Новоохрищені в Юніоні.

Одинадцять новонавернених християн прийняли водне хрищення в українській євангельській церкві в Юніон, Н. Дж. Тільки половина з них — українці, що свідчить про повну відкритість української громади до всіх, хто визнає Ісуса Христа своїм Спасителем.

Урочистим був обряд хрищення. Пастор Павло Ходневич у білих шатах спустився в блакитну воду басейну-баптистерію і в присутності усієї церковної громади — близько 200 осіб — неофіти по черзі заходили в воду, щоб вимовити слова покути й обіцянки вести безгрішне життя, після чого пастор в ім’я Отця і Сина і Святого Духа охристив кожного.

Марія Ярмолович, Петро Ходневич, Джессіка і Кевин Никитчуки, Соокдео Ґанґа, Натан Пирнел, Даніел Стімсон, Куенія Добек, Джонатан Штик, Джейсон Каплан і Джейк Падуано зфотографувалися на згадку про головну подію їхного життя.

Левко Хмельковський

О. Мороз...

(Закінчення зі стор. 1)

чення і ні одна з них не може накладати вето на рішення іншої щодо входження в міжнародні організації.

Президент Польщі Александер Кваснєвський у своїй промові на сесії говорив про „відсутність протиріч між процесом поширення НАТО і зміцненням становища ОБСЕ”, оскільки організації мають різну специфіку і НАТО не може і не збирається її послаблювати чи заміняти ОБСЕ.

Виступив на сесії і перший заступник міністра закордонних справ України Антон Бутейко, щоправда не від міністерства, а як член загального комітету з політичних питань і безпеки ОБСЕ. Він висловив надію, що поширення НАТО, співробітництво НАТО і Росії, особливе партнерство НАТО і України стануть важливою кооперативною основою для загальної безпеки в Европі.

У ЧЕТВЕР, 10-ГО ЛИПНЯ, в Кіґалі, столиці Руанди, після кількамісячних спекуляцій та різнородних звітувань дипломатів, військовий речник сказав, що у громадській війні сусіднього Конґо, котрою повалено 32-річний диктаторський режим Мобуту Сесе Секо, військо Руанди відіграло важливу ролю. Ще на кілька днів раніше віцепресидент і міністер оборони Пол Кажамі заявив газеті „Вашінґтон Пост“, що військо Руанди допомагало повстанцям Конґо впродовж їхнього семимісячного наступу, а зокрема у боротьбі та захопленні більших міст Заїру-Конґо. Одначе новий уряд Конґо президента Лаурента Кабілі заперечив заяви, що його повстанці приймали закордонну допомогу.

У П’ЯТНИЦЮ, 11-Г0 ЛИПНЯ, офіційні чинники державного департаменту відбули зустріч з керівниками Камбоджі з метою обговорити вчинок другого прем’єр-міністра Гун Сена, захоплення влади в країні. ЗСА у відповідь на згадану акцію Гун Сена, тимчасово припинили на 30 днів свою допомогу. Крім того, Державний департамент дав також до зрозуміння першому прм’єр-міністрові Камбоджі принцові Нородомові Ранаріддгові, що на можливу злуку з фракцією Хмер руж задивляються дуже неґативно. У Вашінґтоні Н. Ранаріддг зустрічався з заступником секретаря Державного департаменту Томасом Пікерінґом.